

عالم جدید

مکتبہ رشیدیہ عسکریہ شاہانہ کتب خانہ
ملکشیان ساکرماتہ محسوس لہ فی، اردو مجلس
سکری عسکری قرقرہ رحمتی جلد ہندو.

مکتبہ قون عربیہ شاہانہ مطبعہ رشیدیہ
لواحق طبع لولہ ہندو .

لی ۱۳۰۸ و ۱۳۰۷

T. 100

بسم الله الرحمن الرحيم

علم حساب

۱ - ملك حر خصلون درس وحي درسجا ده
 طولا نورل عجا درسجا ده حاج حوصي واردر احمدلدي
 يزي نارمق الميوس ودرتر صاوي آتش عجا صدر پيرالدي
 ساعت خالور عجا لاسو خالدي ۱ بولره و بولر صيكي
 اندلان سسه سؤالقره سي صوريلاي قشله جواب وره
 ملك الميوس صاوي ملك سي صاوي لوكركك لارمدر
 مه (پوستل) عدلوي سوليساييلري و بولره داتر لولان
 عجلري پلارون تر علمدر

۲. — شون سایبراک کوچکی اولان (نر) دن
پنلار، برسانى ملا بوم، برکتاب، برمدى ديسدیک و
قورلا بلور

۳. — دنگر سايبراک بره طويلاق و طاقم وارون
حاصل اولور

بر سايبراک و دنگر و سايبراک دها قانداق يکى بر سايبراک
تفصيل اولورک موکا (ايکى) ديسور ملا برکتابک ديسه
برکتاب دها قوروسه ايکى کاب اولور

ايکى سايبراک دنگر سايبراک دها قانداق يکى برسانى حاصل
اولورک موکده (اوج) ديسور ملا برمدى ايکى شاکرد
اولورکى و دنگرى کلوب اولورک موکده برمدى اوج
شاکرد اولور

اگر اوج سايبراک برسانى دها قانداق (درب) سايبراک
حاصل اولور دوت سايبراک برسانى دها قانداق و دنگر
سانى تفصيل اولورک موکا دس (ش) ديسور

س سايبراک برسانى دها قانداق (آلى) و آلى سايبراک
برسانى دها قانداق (دى) و دى سايبراک برسانى دها
قانداق (بکر) و بکر سايبراک برسانى دها قانداق (طوقور)
و طوقور سايبراک برسانى دها قانداق (اور) سايبراک
جليل اولور

T. 100

ايتيه هر يک کيندک تفصيل اولان سايبراک سايبراک
سايبراک — سايبراک سايبراک سايبراک سايبراک سايبراک

در اینک چون سایه‌ری و برق اینچون آتاجیده کوسزادی کی
 بالکر لورده دم وانمود

سایه‌ری	رقعه	سایه‌ری
۱	۱	۱
۲	۲	۲
۳	۳	۳
۴	۴	۴
۵	۵	۵
۶	۶	۶
۷	۷	۷
۸	۸	۸
۹	۹	۹
۱۰	۱۰	۱۰

۱۰ - مسر بالکر لوردهی حله بیچدر ر دق
 صولطرتده وانموده لوردهی اگر صاعطرتده لوردهی
 لوردهی دق کوسزادی حله لوردهی لوردهی

- ۱- (۱) صاعطرتده لوردهی لوردهی لوردهی لوردهی (۱) کی
- ۲- (۲) صاعطرتده لوردهی لوردهی لوردهی لوردهی (۲) کی
- ۳- (۳) صاعطرتده لوردهی لوردهی لوردهی لوردهی (۳) کی
- ۴- (۴) صاعطرتده لوردهی لوردهی لوردهی لوردهی (۴) کی
- ۵- (۵) صاعطرتده لوردهی لوردهی لوردهی لوردهی (۵) کی
- ۶- (۶) صاعطرتده لوردهی لوردهی لوردهی لوردهی (۶) کی
- ۷- (۷) صاعطرتده لوردهی لوردهی لوردهی لوردهی (۷) کی
- ۸- (۸) صاعطرتده لوردهی لوردهی لوردهی لوردهی (۸) کی
- ۹- (۹) صاعطرتده لوردهی لوردهی لوردهی لوردهی (۹) کی

واكر دلك صاع طر قندكى سفر اتيك ماته اولورده اول حددا
پور قاتى دانچ اولور ايه ييك قاتى كوشند

ملا (۱۰۰) پور (۲۰۰) ايكپور (۱۰۰۰) ييك (۲۰۰۰)
اكييك كى

بر حددا صاعده وئان صغرلدى رى . ايكسى مانوجى قىرطور
اييه اول حددا اون پور . ييك قات كوشولور

۶ . ردى اوه قند اولان حددا (رل) واولور
پور قند اولان حددا (لولر) و ووردى ييك قند اولان
حددا (پورلر) وپور ج (

رل	لولر	پورلر
۱ ر	۱ لون	۱ ر
۲ اتي	۲ كرى	۲ ايكپور
۳ لوج	۳ لولور	۳ لوجپور
۴ در	۴ قى	۴ دوسور
۵ ش	۵ قى	۵ پور
۶ آق	۶ آقلى	۶ اكيپور
۷ دى	۷ شى	۷ شپور
۸ سكر	۸ سكرل	۸ سكرپور
۹ طر	۹ طرل	۹ طرپور

۷ . كوشن پور قند اولان حددا

۷ . كوشن پور قند اولور و ووردى ييك قند اولور و ووردى ييك قند اولور

عداد یتندی عداری تشکیل ایشک بجهون رمدن ظهوره قدر
اولان عداری اولان اولان .

۱۱	۱۱	۱۱	۱۱
۱۲	۱۲	۱۲	۱۲
۱۳	۱۳	۱۳	۱۳
۱۴	۱۴	۱۴	۱۴
۱۵	۱۵	۱۵	۱۵
۱۶	۱۶	۱۶	۱۶
۱۷	۱۷	۱۷	۱۷
۱۸	۱۸	۱۸	۱۸
۱۹	۱۹	۱۹	۱۹
۲۰	۲۰	۲۰	۲۰
۲۱	۲۱	۲۱	۲۱
۲۲	۲۲	۲۲	۲۲
۲۳	۲۳	۲۳	۲۳
۲۴	۲۴	۲۴	۲۴
۲۵	۲۵	۲۵	۲۵
۲۶	۲۶	۲۶	۲۶
۲۷	۲۷	۲۷	۲۷
۲۸	۲۸	۲۸	۲۸
۲۹	۲۹	۲۹	۲۹
۳۰	۳۰	۳۰	۳۰
۳۱	۳۱	۳۱	۳۱
۳۲	۳۲	۳۲	۳۲
۳۳	۳۳	۳۳	۳۳
۳۴	۳۴	۳۴	۳۴
۳۵	۳۵	۳۵	۳۵
۳۶	۳۶	۳۶	۳۶
۳۷	۳۷	۳۷	۳۷
۳۸	۳۸	۳۸	۳۸
۳۹	۳۹	۳۹	۳۹
۴۰	۴۰	۴۰	۴۰
۴۱	۴۱	۴۱	۴۱
۴۲	۴۲	۴۲	۴۲
۴۳	۴۳	۴۳	۴۳
۴۴	۴۴	۴۴	۴۴
۴۵	۴۵	۴۵	۴۵
۴۶	۴۶	۴۶	۴۶
۴۷	۴۷	۴۷	۴۷
۴۸	۴۸	۴۸	۴۸
۴۹	۴۹	۴۹	۴۹
۵۰	۵۰	۵۰	۵۰
۵۱	۵۱	۵۱	۵۱
۵۲	۵۲	۵۲	۵۲

چون یک عدد اولان عداری حین واده تشکیل اولور .

۸. - رفاړه پخليچه پدې جهان د وږي تر حده لوړېږي ،
 (جانم د خاړې د وږي)
 (جملې)

رغبي (پورې) اېکجې (يکر) لوچجې (بېلوړ)
 بدجې (مليادار) دجې (کرېلوړ) آتجې
 (کرېلوړ) دجې (کېلوړ) دد
 (جملې)

رغبي (رړ) اېکجې (لوړ) اوچجې (پورې) دد
 ۱۳۴ . ۲۶۵ . ۲۹۷ . ۲۵۱ . ۲۶۸ . ۲۹۸ . ۸۶۱
 ۱۳۴ . ۲۶۵ . ۲۹۷ . ۲۵۱ . ۲۶۸ . ۲۹۸ . ۸۶۱

نوراده خاوند (۲) رقي نو د لړک لري (۳) پورک لولري
 (۱) وورک پورلري (۵) سکرک لري (۶) يکرک لولري
 (۷) يکرک پورلري دېو آخرب قند نو په لوفوړ باخوړ
 (۲) رړ . (۳) لوړ . (۱) پورل . (۵) يکر . (۶) لول يکر
 (۷) پور يکر دېو لوفوړ بيلوړ

۹. - علم خاوند پخليچه دوت لاند لولون نو لول
 (ج) (طرح) (صوب) (تسليم) دد
 ولاند لولون اول برکړ . (نماد) (توقې) پس ساي لري
 خاوند د رفاړه پخليچه لولک لولک لولک لولک

۱۰ — تعداد و تریم

۱۰. — پایش اولان رقلری اوقومسه (تعداد) و سوتخان
پاسود خاطرء کلان عدداری و لم ایله پومسه (تریم) دیرلر
رقلر دایما سولطردن باشلاماری قریلور و به سولطردن
اوقومور

(تریم)

سوریه

۱۱. — قاعد — سوتخان رعدی رقله پرمق ایچون
یوک حلهن باشلاماری و حلهلرده موجود اولیان حملهلر بر
صغر قومق سولتن سانه طوماری پاریلور

گملا بکری پدی مسلون قریلش مک پدی عدی سو وحله
۲۷۰۲۵۰۰۷ پاریلور حومه نگری پدی مسلون سکره
قریلش بیک دپدیکنن پور بیک حاقسی سولتمدیکچون
لورابه ر صغر قومور قریلش بیککن سکره پدی کلپور
دیککه پور ولون خاطر ایچون و لم سولتمدیککن اورالره دسی
رد صغر قومق لازمدر

(تعداد)

سوریه

۱۲. — قاعد — رقله پایش اوقومس ایچون
لولا مذکور عدد سولتمدن باشلاماری و ترکول دیبلان اشو (۰)
اسارتک اوچر اوچر آریلور (هیچ قورسه دهأ آریلور)

سکر، سولون مر حله ۱۰ لکر کی گنتی آید، سانه طوخر
 اوفوور

صاحدن رخی حله یورلی ایکجی سگری اویچچی
 سلولری دردهسی بیلاری وککا ووحله کوسور

مثلا ۸۸۳ ۷۶۹ عددی الی آلی سلون درتسور پش
 بر سک سکرور فرق اوج دیو اوفوور حوکه و عدد
 صاحدن اوسر اوسر آرلیی ریل اوحسی حله
 اولورق ۵۹ عددی قابور اوحاییه الی آلی سلون دیکل لارمند

ایکجی حله ۷۶۹ عددی اولوب بود سکر حلهسی
 اولیجین درتسور پش بر سک اولور رخی حله اولان ۸۸۳
 عدد ۸ یورلی ۷ لولری ۳ لری کوسور ککدن
 سکرور فرق اوج دیو اوفوور

سؤال

(۱) حساب صل عدد؟	(۵) چهار تا چر صاحب وینا صل
(۲) سون حایر تاج دله	چلور؟
کوسور لور؟	(۶) دقلر صل یازلور وصل
(۳) صلر دلی ده رار؟	اوفوور؟
(۴) دقلر پاشیه تاج چلور	(۷) عدد وترقم عدد؟
و و چلور عدد؟	

تعداد وترقمه حائر مثالر

اشاییه کی عددلرک دله یولسی سکرور

- (۱) آغلی دوت - آغلی آگی
 (۲) آغلی بی - آغلی آگی
 (۳) آغلی آگی - آغلی بی
 (۴) آغلی دوت - آغلی بی
 (۵) آغلی بی - آغلی دوت
 (۶) آغلی دوت - آغلی بی
 (۷) آغلی دوت - آغلی بی
 (۸) آغلی دوت - آغلی بی
 (۹) آغلی دوت - آغلی بی
 (۱۰) آغلی دوت - آغلی بی
 (۱۱) آغلی دوت - آغلی بی
 (۱۲) آغلی دوت - آغلی بی
 (۱۳) آغلی دوت - آغلی بی
 (۱۴) آغلی دوت - آغلی بی
 (۱۵) آغلی دوت - آغلی بی
 (۱۶) آغلی دوت - آغلی بی

اسامی کی راقری اور خوب بارو ۱۰ بارمق منظور

۷۱	۴۸ (۱۸)	۳۰	۲۸ (۱۷)
۹ ۶	۵۱۲ (۲۰)	۲۶۰	۲۹۶ (۱۹)
۸۱۹۰	۶۱۰۹ (۲۲)	۵۵۲۳	۲۲۰۱ (۲۱)
۹ ۲۸۲	۵۶۲۸۸ (۲۳)	۱۱۳۸۷	۲۰ ۱۸ (۲۲)
	۲۳۰ ۶۱ (۲۴)		۳۰ ۱۹۲ (۲۵)
	۹۸ ۱ ۵۹۲ (۲۵)		۷۱۲۰۷۱۹ (۲۶)
	۲۱۹۳۰۸۲۰۹۱۲۰ (۲۶)		۵۲۶۱۰۲ ۳۶ (۲۷)
			۲۰۱۳۲۷۲۷۲۷۲۷۲۷ (۲۸)

کوچکر کتلی ۹

(۲۲) ۲۱۸° ۲۶'۱۰" عددی ۱۰۰° ۱۰' ۱۰" = ۱۰۰° ۱۰' ۱۰"

برك ۱۰۰° ۱۰' ۱۰" عددی ۱۰۰° ۱۰' ۱۰"

۱۰۰° ۱۰' ۱۰" عددی ۱۰۰° ۱۰' ۱۰"

۲۵ - عددی ۱۰۰° ۱۰' ۱۰"

۱۰۰° ۱۰' ۱۰"

۱۳ - رطاب عددی طولانوب برسد ۱۰۰° ۱۰' ۱۰"

کوسینک ۱۰۰° ۱۰' ۱۰" و برسد حاصل اولان عدد ۱۰۰° ۱۰' ۱۰"

۱۰۰° ۱۰' ۱۰" و برسد ۱۰۰° ۱۰' ۱۰"

۱۰۰° ۱۰' ۱۰" و برسد ۱۰۰° ۱۰' ۱۰"

۱۰۰° ۱۰' ۱۰" و برسد ۱۰۰° ۱۰' ۱۰"

۱۰۰° ۱۰' ۱۰" و برسد ۱۰۰° ۱۰' ۱۰"

۱۰۰° ۱۰' ۱۰" و برسد ۱۰۰° ۱۰' ۱۰"

۱۰۰° ۱۰' ۱۰" و برسد ۱۰۰° ۱۰' ۱۰"

۱۰۰° ۱۰' ۱۰"

۱۰۰° ۱۰' ۱۰" و برسد ۱۰۰° ۱۰' ۱۰"

۱۰۰° ۱۰' ۱۰" و برسد ۱۰۰° ۱۰' ۱۰"

۱۰۰° ۱۰' ۱۰" و برسد ۱۰۰° ۱۰' ۱۰"

۱۰۰° ۱۰' ۱۰" و برسد ۱۰۰° ۱۰' ۱۰"

۱۰۰° ۱۰' ۱۰" و برسد ۱۰۰° ۱۰' ۱۰"

۱۰۰° ۱۰' ۱۰" و برسد ۱۰۰° ۱۰' ۱۰"

۱۰۰° ۱۰' ۱۰" و برسد ۱۰۰° ۱۰' ۱۰"

۱۰۰° ۱۰' ۱۰" و برسد ۱۰۰° ۱۰' ۱۰"

۱۰۰° ۱۰' ۱۰" و برسد ۱۰۰° ۱۰' ۱۰"

۱۳ ديك لارمكلور و سكره نو ۱۲ عتوبه ۵ عدد
 اولان رلری دخی سرسبه قاتق لوی کورسور و سله
 عموم یاسود یگون اولاری ۱۲ عددی و اولور ۱۰ اگر عدد
 بیوک و چوق اولور ایسه و یوله جم ایك مك اولور و کوج
 اولور لکی رد و قلی ایکی عددی و اصول ایك جم ایك
 آلتد و سكره و یك عددك محوطری لوگریش اوله سدر
 ایضا ایك قاعد ایك عدد قیسه و اولای اولاری جم ایکیلور
 ۱۴ — قاعد — جم اوله سق عددك رلری و رله
 و اولری اولریه رجده كك اولور و ری آله یاربون
 ایك و عددلری عموم آبرق ایسون رجیك چیریلور
 ماعدن ریخی حقلر جم اولون اكر عموم طموری یكسر
 ایسه چیركك آله و رلر سون حاسب یاربور احسور
 طموری كمر ایسه یلكر و رلر حاسب ككك اولان عدد یاربون
 اولر ایسه اولر حاسب قاتق اولور ایسه طوتیلور هایت
 قدر و یوله كیدرك هایت سوك عموم عید یاربور
 ۱۶ — مثلا ۳۳۷ ۶۵۹ ۷۸۸ ۱۵۰۷ عددلری جم

ایك ایسون سوك یاربور

حلیات ۳۳۷

۶۵۹

۷۸۸

۱۵۰۷

۳۲۵۱ • یگون

لکندار نو وجهه دارم و سكره مبالغه ریخی حقلردن

بالتبعی یی طور دعا اون آتی سکردها بکری دت یی دعا
 اونور ر. رور الله وار اوج . اوج ایکی دعا تن دت دعا
 طور آتی دعا اون تن . تنه تن الله وار ر . ر اوج دعا
 دت آتی دعا اون . یی دعا اون یی . تن دعا بکری
 ایکی . ایکی ایکی الله وار ایکی ایکی ردها اوج دتک حج
 اونور

۱۷. — رحمت طوعی اولون اولدیگی اکلایق
 ایسون اولکدن دعا کوچ اولایق اورده پایلان اکی
 رحله « بران » دسور

۱۸. — حاکم بران تن تنه ر توله تکرار باندن
 ملا یوقارمن اشایی طوعی حج ایشی الله اشایی
 یوقاری طوعی تکرار حج اینکدن عاردهک حیدر ایشی
 اولدیجی حیدر به اولکی کوی تونی لارمکلور

رحله دار سؤال

(۱) وردایی عدد عرفی ر	(۸) حج عدد و جهک حاکم
عدد فعل حج اونور	عدد
(۱۲) عدد رجه وکیل عدد	(۹) ایکی عدد حج اونور
فعل حج اونور	فعل کوسلور
(۱۳) عدد به دیکر	(۱۰) ایکی عدد ساری اولدی
(۱۴) جهک حاکم ایشی	فعل کوسلور

حە دائرە شەكلى

ئىزاھىدىكى خەتلىك ئىلمىي مەلۇمات

$$\begin{array}{rcl} ۷۲ & (۳۳) & ۷۲ \\ ۹۰ & & ۱۷ \\ \hline ۱۰۸ & & ۷۹ \end{array} \quad \begin{array}{rcl} ۰ & (۳۴) & ۰ \\ ۷ & & ۷ \\ \hline ۷۰ & & ۷۰ \end{array}$$

$$\begin{array}{rcl} ۰۷۱ & (۳۵) & ۱۹ \\ ۹۱۷ & & ۱۱۹ \\ \hline ۹۸۸ & & ۷۸۰ \end{array} \quad \begin{array}{rcl} ۱۰۸ & (۳۶) & ۱۰۸ \\ ۷۱۷ & & ۷۱۷ \\ \hline ۷۷۶ & & ۷۷۶ \end{array}$$

$$\begin{array}{rcl} ۰۷۱۸ & (۳۷) & ۷۱۷ \\ ۹۸۷ & & ۸۱۹۶ \\ ۱۷۰۱۸ & & ۹۸۷ \\ ۹۱۹۰۷ & & ۹۸۷ \\ \hline ۹۸۷۷ & & ۹۸۷ \end{array} \quad \begin{array}{rcl} ۷۸۷ & (۳۸) & ۷۸۷ \\ ۰۷۷۱ & & ۰۷۷۱ \\ \hline ۷۸۷ & & ۷۸۷ \end{array}$$

$$\begin{array}{rcl} ۷۹۱۹۷ & (۳۹) & ۷۰۱۷۸ \\ ۱۹۰۶۰۱ & & ۰۸۹۸۷ \\ ۰۷۹۱۷۸ & & ۷۰۱۷۸ \\ ۸۷۹۰۰۷ & & ۷۹۱۷۷ \\ \hline ۸۷۷۷۷ & & ۷۹۱۷۷ \end{array} \quad \begin{array}{rcl} ۸۰۱۷ & (۴۰) & ۸۰۱۷ \\ ۸۰۱۷ & & ۸۰۱۷ \\ ۷۹۷۹۸ & & ۷۹۷۹۸ \\ ۱۷۰۷۷ & & ۱۷۰۷۷ \\ \hline ۸۰۷۷۰ & & ۸۰۷۷۰ \end{array}$$

خه داتر ستهار

(۱۵) رجوعی ودرسیون ۱۶ ودرگر ودرسیون ۲ سطر پلزی
بازیه خسی قاج سطر پلزی لرمش اولور ؟

(۱۶) نوری که فرخانی طرفه یی و ۱۶ پسته ایکی فرخاشک
باشه کدیکنده کدوستک قاج پشته اوله خنی بیگ ایچون
هانکی عیانی لیلی لازیکلور ؟

(۱۷) احمد تک السی ۲ مردوس و فرخاشک کی کدوستک کدن
؟ مردوس و یله اوله آنکی ردن قاج مردوس ایبرا

(۱۸) رجوعی السی ک خردسیون ۲ مردوش آستری ایچون ۱۰
مردوس دوکلری ایچون ۱ مردوس و ونگسیون ۶۰ مردوش
درله عیالی و اوله قاج مردوس بلبل اولور ؟

(۱۹) مارب ۳۱ ، پسان ۳ ، ناس ۳۱ ، خزان ۲ ، نوز
۳۱ ، انیسوس ۳۱ ، المول ۳ ، نوری اول ۳۱ ، نوری یکی
۳ ، کانون اول ۳۱ ، کانون یکی ۳۱ ، ساط ۲۸ ، پلور
۳۱ کون اوله خنی عیله و اولون آنکی آخن عیال اولان رسته
قاج کون اولس اولور ؟

(۲۰) ریحانار ۲ آرسون خوهی ۲۲۰ مردوس ۹ آرسون خوهی
۱۸۶ مردوس ۸ آرسون خوهی ۱۰ مردوس سادخی
عیله قاج آرسون خوه سانس و قاج مردوش آلس اولور ؟

من

عبدالرزاق طریق

۱۹ — رعدک دگر زهددن قشدر ریله یولده یی
ولن ایچون پایلان عیله طرح دسور و یاسود آنکی عیله کوچکی
پسوکدن چیقاروب یسلرله اولان عرقی یی کپوه قیلمی

بولۇپ ، طرح ، دولانلارنى بىر كۆرۈڭ ، ھاسىل طرح ،
ۋا خۇد مەننى ، دېرلر

پىلا رچىرىق مەننى كىلىدىكى سىرلىق ئولۇق ئورۇن ئالدىنى
ئىش مەننىك بىر كۆرۈڭ كەلدى ۋە ئالە كىرۈپ ، بىر خىل
قاج مەننى ئالدىنى بىلىك ئېچىۋېتى ۲ خىلدى ۴ خىلدىن
چىقىدى بىر خىل ئالە قىلار ئالدىنى بىر طرح مەننى بىر
لارمىكۇر بىر خىل رەسىم چىقىرىۋېتى ئالدىنى ئون بىر
مەننى مەننىك كىلار بىر مەننى بىر خىل كىلىپتۇر ،
كىلار بىر مەننى قاج مەننى ئالدىنى مەننى ئېچىۋېتى ۲ خىلدىن
۱۲ خىلدىن قىلار مەننى ئالدىنى مەننى ۱۲ خىلدىن بىر مەننى
ئېچىۋېتى ۲ خىلدىن ئالدىنى ئالدىنى ئالدىنى ئالدىنى ئالدىنى
ئالدىنى ئالدىنى

بىر خىلدىن بىر خىلدىن بىر خىلدىن بىر خىلدىن بىر خىلدىن
كۆرۈڭ ئالدىنى ئالدىنى ئالدىنى ئالدىنى ئالدىنى
ئالدىنى ۱ خىلدىن ۲ خىلدىن ۳ خىلدىن ۴ خىلدىن ۵ خىلدىن
كۆرۈڭ ئالدىنى ۲ خىلدىن كۆرۈڭ ئالدىنى ۳-۲-۱ خىلدىن
ئالدىنى ئالدىنى بىر خىلدىن بىر خىلدىن بىر خىلدىن

۲-۱-۲ خىلدىن بىر خىلدىن بىر خىلدىن بىر خىلدىن بىر خىلدىن
بىر خىلدىن بىر خىلدىن بىر خىلدىن بىر خىلدىن بىر خىلدىن
۳ خىلدىن ۲ خىلدىن ۱ خىلدىن ۲ خىلدىن ۳ خىلدىن
۱ خىلدىن ۲ خىلدىن ۳ خىلدىن ۴ خىلدىن ۵ خىلدىن
۶ خىلدىن ۷ خىلدىن ۸ خىلدىن ۹ خىلدىن ۱۰ خىلدىن

عداد بىۈك اولدىن چىقەن بولغاچە طرح مىسلى بىك اولدىن
 دىگەن اولدىن لىكىنىسىدا بىر قىلى ىعدادىك بولغاچە طرحى
 لىكىنىسىدا بىر قىلى ىعدادىك بولغاچە طرحى
 لىكىنىسىدا بىر قىلى ىعدادىك بولغاچە طرحى

۲۱. — قاعدە. — لىكىنىسىدا بىر قىلى ىعدادىك بولغاچە طرحى
 لىكىنىسىدا بىر قىلى ىعدادىك بولغاچە طرحى
 لىكىنىسىدا بىر قىلى ىعدادىك بولغاچە طرحى
 لىكىنىسىدا بىر قىلى ىعدادىك بولغاچە طرحى
 لىكىنىسىدا بىر قىلى ىعدادىك بولغاچە طرحى
 لىكىنىسىدا بىر قىلى ىعدادىك بولغاچە طرحى
 لىكىنىسىدا بىر قىلى ىعدادىك بولغاچە طرحى
 لىكىنىسىدا بىر قىلى ىعدادىك بولغاچە طرحى

۲۲. — مىثال ۳۳۴۹ ىعدادىدىن ۲۰۹۸ ىعدادى طرح
 لىكىنىسىدا بىر قىلى ىعدادىك بولغاچە طرحى

$$\begin{array}{r}
 \text{مىثال} \\
 ۳۳۴۹ \\
 \underline{۲۰۹۸} \\
 ۱۲۵۱
 \end{array}$$

طرح لىكىنىسىدا ىعدادى بولغاچە بارلىقىدىكى ۹ دىن ۸ چىقار
 بولغاچە ۹ دىن ۹ چىقىمىسىدىن ۲ رەت ۱۰ ىعدادى
 لىكىنىسىدا بىر قىلى ىعدادىك بولغاچە طرحى

صبر بردن ایندو بر ۳ دن چهار ۲ فالور ۱ دن ۱ چهار
۱ فالور دیگرک طرح ایندو

۲۲۱ — طرح برای فانی طرح اولان عدد ۱۰
عم اینکدر و مجموع اوستده کتوسدن طرح اولان عدد
مسلوی اولور اینه طرح طومری فاسلش دنگدر.

طرحه دائر سؤال

(۱۵) طرح سه درگه و درین	(۱۷) رد و فانی اولان انکی عدد
چنان عدد ۱۰ دور ۱	صل و درین فانی اولان
(۱۶) انکی عددک طرح اولان سی	انکی عدد و حله و درین
صل کورده لور ۱	طرح اولور ۱
(۱۸) طرح برای صل اولور ۱	

طرحه دائر مثال

اندایمکی طرح حركه فاسلشی مظلوم

$$\begin{array}{r}
 (۵۹) \quad ۶۶ \quad ۸۶۲ \quad (۵۷) \quad ۹۰۷۲ \quad (۵۸) \quad ۱۲ \quad ۴۶ \\
 \hline
 ۲۹ \quad ۳۶۰ \quad ۶۰۶ \quad ۱۲۸۰۸۰
 \end{array}$$

$$\begin{array}{r}
 (۵۸) \quad ۴۶۰۱ \quad (۵۶) \quad ۱ \quad ۷۱۰ \quad (۵۷) \quad ۳۶۱ \quad ۰ \quad (۵۸) \quad ۱۲۲ \quad ۶۰ \\
 \hline
 ۲۳۶۰ \quad ۰۱۸۷ \quad ۱۸۱۹۶ \quad ۲۳۰۷۹۰
 \end{array}$$

$$(۵۹) \quad ۳۸ \quad ۶۶۰ - ۱۲۲۱۰۶۹۹۶ - ۱۲۲۱۰۶۹۹۶$$

$$(۶۰) \quad ۹۱۱ \quad ۷۰۳۲۰۱۰ - ۷۰۳۲۰۱۰ - ۷۰۳۲۰۱۰$$

طرح و فاز سه

(۶۱) دولت خطابہ قزاق خیرک ۶۸۸ سہ ماہیہ ظهور (۱۹۱۹)
شعبہ ہر آج سے اولیٰ

(۶۲) سکا اسلامہ تاریخ ہمرک ۲۰ وحسکا ۶۲۸ سمدیدہ
کسلی اولٹ سمدیدہ قدر قاسم س اولٹ اولٹ ؟

(۶۳) امتیازات فی تاریخ شرکت، ۱۹۶۲ء سے ۱۹۶۷ء تک کی ہیں۔

(۶۸) رسدۀ مکتوبہ نکلری تاریخ ۱۲۹۲ھ - ۱۳۰۰ھ
آئینہ سیدیہ تاریخ ۱۳۰۰ھ

(۶۵) رسته سواک طولی اولیہی طاقہ ۶۵ درجہ وچس آنکس
۶۶ درجہ آہراندہ اولیہ سہہک اشدہ کی صورت آفرانی
قدراولہ ۶

(۶۶) برآدم و سارموند ۱۶۵ مهندس آسا آلی و ۲ مهندس ویرمن اولادی حاله تاج مهندس کمرده آلی لایمندر ۱

— سچے دل سے! طرح طرح کے دیگر مسائل

اساتید کی طرح حركہ پاسفسي مطلقاً خير)

تاریخ: ۱۳۹۹/۰۵/۰۱ (۱۴) تاریخ: ۱۳۹۹/۰۵/۰۱ (۱۵)

اسماء بنت ابی بکر
رضی اللہ عنہا

اسماء کی تعداد	1247
ان کے علاوہ	1247

(۶۹)	۱۰۱۸۴۱۶	اسرائیلی عدد	(۷۰)	۱۲۰۳۱۷۵	اسرائیلی عدد
	۳۳۲۱۷۹	مجموعہ		۹۳۱۶	مجموعہ

٧٠٤٢٥٧	اسرار اوج عدد	٥٢٧٨٤	اسرار اوج عدد
١٢٢٠٢٦٤	مجموعه طریقی	٧٢٩١٠٧	مجموعه طریقی
٢٦١٢٢٧٨		٧٢٤١٠٢٧	

(۷۶) ۴۶۰۱۹۸۷۷	اسولج عدد (۷۶) ۴۱۴۷ ۴۱۶	اسولج عدد
۷۴۴۰۱۶۱۹	۹۶۶۲۸۰ ۲	مخرج عدد
۸۴۴۱۹۸۴۲	۰۶۱۱۲۸۷	

اسرارچ عدد	۴۴۶۱۲۶۰۱	اسرارچ عدد	۹۰۱۲۴۱۲۰
حجر مک طریح	۲۰۰ ۲۲۴	حجر مک طریح	۱۲۲۱ ۶۱۰
	۱۳۲۱۶۱		۲۲+۲۱ ۲۱

پروفیسر - عبدالکرم

۶۴. - هر کسی بر عددی دیگر بر عدد قدر تکرار
اینکه چو مقصود صرب و بوجیه حاصل اولان عدد
حاصل صرب و دسور

مثلاً در درسنامه آبی سره بولونده هر سره به سکر خوشق
اونورمن اوله و در درسنامه قاج چوقق اولدوسى حساب
ايدوب ييلمك ايجون ۶ كره ۵ عددى سكرار ايلمك يسي
سكره مساوى اولان آتلى عددى وريره قاجق لارمدر .
ايكى عددك وريره سرب بولونمى كوستومك ايجون ايرهره

شو ۷۷۰ صرب دسلان لشارت قورور. مثلا ۳ ایله ۲ عددیك
صرب اولك حسی كوستمك ایچون شو وجهه ۲۷۷۲ پارلوب
لوچ صرب انکی دو لو قورور

۲۵. — عددلرک صری جمع علیه یایله بیلور. مثلا
۸ عددی ۳ عددلک صرب انک ایچون ۸ عددی دیگر ۳
عددی قدر یسی لوچ دهه رری آتله پاروب جمع ایدله کده
ولان ۲۴ یکنی حاصل سریدن عسار اولور. لکن
واصول ایله حاصل صری بولق عددلر بیو حک اولدی حالده
بکله لورون وکوح اولور

۲۶. — ردقل عددلرک صری اوکریدکده لکده دیگر
عددلرک صری بکله لولای وچاقق یاییلور. بالکیر رد رقلدن
عسار اولان ایکی عددی ررقلک صرب انک ایچون رجاقلی
سون عددلرک حاصل صری دون و «کرات» یاخود
«صرب حنولی» دسلان رجاقول لوللا بیلور. اسو حنولی
یاغق ایچون ردن طقوره قدر اولان عددلر رجاقده پارلوب
گندو صرقلک رد دهه جمع ایدله کده حاصل اولان عددلر
لولکلرک آتله ویه رجاقده یارلور. اشو انکی صرقلک
عددلری وچی صرقلک عددلرک انکله حاصل سرطرردر
وولکیرک ردن طقوره قدر اولان عددلر انکی صرقلک
عددلرک صرقلک جمع ایدله کده حاصل اولان عددلر اوجهی
صرقلک واولکلرک آتله یارلور. اشو اوجهی صرقلک

بعضی بدن مکتوبه قدر اولان عددلرک لوج ایل حاصل
 بولورلر. ائت و کجه مدام اولورق ایشاید کوسریلان
 و گران و جدول ایلور

گران جدول

۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱
۱۸	۱۶	۱۴	۱۲	۱۰	۸	۶	۴	۲
۲۷	۲۴	۲۱	۱۸	۱۵	۱۲	۹	۶	۳
۳۶	۳۲	۲۸	۲۴	۲۰	۱۶	۱۲	۸	۴
۴۵	۴۰	۳۵	۳۰	۲۵	۲۰	۱۵	۱۰	۵
۵۴	۴۸	۴۲	۳۶	۳۰	۲۴	۱۸	۱۲	۶
۶۳	۵۶	۴۹	۴۲	۳۵	۲۸	۲۱	۱۴	۷
۷۲	۶۴	۵۶	۴۸	۴۰	۳۲	۲۴	۱۶	۸
۸۱	۷۲	۶۳	۵۴	۴۵	۳۶	۲۷	۱۸	۹

باجه
 ن کدر

۲۷ - سو جدول واسطیه رد حامل ایکی عدد
 مثلا ۳ ایل و عددیک حاصل سری اولی ایچون جدول
 بدلی سطرکده بدن مکتوبه قدر اولان عددلرک دت
 حاصل سریلری اولدیلدن ائتو سطرده یزلی سطرکده
 ۳ دتک ایشاید مکتوبه جتاید اولان ۱۲ عددی
 لاریکلور و جاده ۳ ایل و عددیک حاصل سری
 اولایی کورلور - یوک عددلرک سریلرک اولای و جایی و جایی

ايچون اشو كرات جدولده كي حاصل سربلك ككلسي
 ائاليد كوسولديكي وجهه اولويونق اولويونق

۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲
۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲
۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲
۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲

هياكه قدر و اوله دوام ائيلير

س ۲۸ — رهن رنده حاهلي اولان ايكي عددي رهن
 سرب ائيك ايچون بو عددر برينك آله وغي حاهلي
 برنده كك اوردو بارلوب ائيك آله رهنوهره حركي
 چيگور سكر آله بولان عئيك ساعدن رهن رهن اوسته
 بولان عئيك ساعدن رهن رهن بولان بولان بولان بولان
 سرب اولون سابل اولان عدد اولون كوكك ايه چيركك
 كك وكندي حاهلي حاهلي نوسلور وولون بولك ايه
 بولون بارلوب اولون هر اون عئيك ايچون ايه رهن
 بولون آله سكر كي حاصل سرب علاوه اولور
 بولان عئيك بولون بولون بولون بولون بولون
 بولون بولون بولون بولون بولون بولون بولون
 بولون بولون بولون بولون بولون بولون بولون

بولون

۳۰۔ صرف اولمحق عدلک بریک ویاخوہ
مراپیکک ساعدہ صفرار وائوروہ صرف عمل صفرار یوق
کی ییلون حاصل صبرک ساعدہ برک اولقان صفرار فوود .

مثلاً ۵۴۰۰۰ عندی ۱۹۰۰ عیدی صرب اتمک انصون
 ۵۴ عندی ۱۹ عیدک صرب اوکتوب حاصل اولان ۱۰۲۶
 عیدمک ساله صرب اولان عیدلردکی ترک اولان نسی صبر
 قویلدند ۱۰۲۶۰۰۰۰۰ حاصل صرب بوقور

۳۹۔ - عربی زبان اچک اچسوں عرب اولئیں
عبدالک براری دسکدر پورک سی آئیںکی عدد اوست
واوستنکی عدد آک لریچوں تکرار عرب اولئیںور اگر
اولکی حاصل عرب آک بو انکی حاصل عرب بریک عی
ایه عرب طوهری نکلے فاکلندر

11. 2000

(۱۹) حرب به دوری ؟ مردان	(۲۳) گرات جدول بدو وضا
جاسل اولان عدده بدو ؟	ووب اولور ؟
(۲۰) انکی عدده حرب اولمشی	(۲۴) گرات جدول صل اولور
صل کوسه لور ؟	(۲۵) دود دانه دانی اولان ایک
(۲۱) عدده حربی جمع فاصده	عدده صل حرب اولور
یا به ییلور ؟	(۲۶) حرب اولان عدده
(۲۲) دود دانی اولان انکی عدده	صافده صفر اولور
جاسل حربی صل اولور ؟	دومان حربی صل ییلور
	(۲۷) حربی صل صفر اولور

صرفہ دائر حائل

انتالیفہ کی صرفہ کارک یا بیسی مسئلہ

1X136 (۷۵)	۲X۷۸ (۷۳)
۳X۳۶۱ (۷۶)	1X۰۸۷ (۷۸)
۲X۲۸۱۲ (۷۸)	۶X۱۵۱۹ (۷۷)
۹X۹۱۲۸۲ (۸۰)	۶X۸۶۰۹۹ (۷۹)
۰X۸۶۹۲ (۸۲)	۲X۱۲۸ (۸۱)
۶X۳۰۱۸۶ (۸۱)	۹X۹۲۰ (۸۳)
۱۱X۲۰ (۸۶)	۷X۸۶۹۹۸ (۸۵)
۲۲X۲۰۳ (۸۸)	۲۰X۳۶ (۸۷)
۴۱۹X۸۹۹ (۹۰)	۹۹X۹۸۷ (۸۹)
۵۹۹X۰۷۳۱ (۹۲)	۶۱۸X۶۰۲۹ (۹۱)
۹۰۱۹X۲۶۳۸۲ (۹۴)	۱۲۵۹X۹۰۸۱۹ (۹۳)
۱۲۰X۸۶۹۰۳۱ (۹۶)	۳۰۱۸X۳۶۹۱۸۷ (۹۵)

صرفہ دائر مسئلہ

(۹۷) راجہ رآی غرقہ ۳۶ کون و دیگر ۱۱ کون حاضوب
مراکبیک بوسہری اور مہوش اولہی جالہ راجہ راجہ
دیگر دن قدر زیادہ خواہش اولور ؟

(۹۸) راجہ سید ۶۰ مہوش غرقوب ترک ۲ مہوش
آدمہ سیکہ و ۶۰ مہوش سوی لیکارہ و ۹ مہوش
سوی الفصہ و ۵۰ مہوش مہوش مہوش صرف اندکی
حاجہ سید ۱۰۰ مہوش و دیگر راجہ اولور ؟

(۹۹) آرموی نگرى مروغه اولان رايك نرانيك ۱۰ آرموی
قاج مردس اندر

(۱۰۰) توكون نگرى موت ساه ورساه ۶ آت اولدي عله
۵ كرون ۶ ساه ۶۰ دقله و ۶۰ آت مجوى قاج
آت اندر

(۱۰۱) رآدمك سوي ايراني صورلنده ۲۶۰ مردس زنده
ايراني اولمش اوله آده ۱۶ مردس صرف اندكلكي
سولس موله مذكور آدمك سوي ايراني عله دراولي
لارمكور

(۱۰۲) رفاړهده ۱۰ عله اسلكي دهر علهك وپهسي ۶۰
مردس اولدي عله رفتهقي يني ۶ كوك عله مصاري
قدر اولور

(۱۰۳) والاي ۱ طامودن درطامود ۵ نرون علوب اولوب
هر عله ۱۵ لك درلكي عله نكل آله قاج لسك
ورلس اولور

(۱۰۴) رآدم راسده ۶ به علوب سنده ۱۰ مردس
صرف اندكي عله ۹۰۰ آورده قاج مردس مرد اخس
اولور

ص ۵ — عددلر قسبي

۳۲ — رهندك نقشه بر عددده قاج دغه تونديس
اراپون توك ياحود ايكي عددك حامل صر به توندلردن
ري معلوم ايكي ديكرى تولى ايجون ايسلان عله «تقسيم»
ووتل عده «خارج قسمت» ديور

مثلا رطام چوچلار ۱۵ چورى ييلده ولفوت چربه ۸
دنه دوشه وكيروده هيچ قلله توك قاج چوسق اولدي

مقسوم خطه اشو رفته صرف اولئون حاصل صرف مقسوم
 حرؤدن يى مقسومك آبريلان همدن طرح ايدلورك لالان
 جاتيك صاح مقسومك شاق رقى يزلور ووجهه ايكسى
 بر مقسوم حرؤن حاصل اولوركه وده دسى اولكى كى مقسوم
 حليك تلچ كره وولديى لزلور وويله مقسومك رفلرى
 يتجه لند تقيه دوام اولور مقسوم حرؤلرين رى
 مقسوم علهن كوچك اولور ايه خارج قسه بر صرف لوب
 مقسوم حرؤك صاح مقسومك شاق رقى يزلورق تقيه
 دوام ايدلور مثلا ۶۹۳۸ عددى ۳۹ عدد عليم ايتك
 همچون سوله يزلور

$$\begin{array}{r}
 \begin{array}{r}
 ۶۹۳۸ \\
 \underline{۶۸} \\
 ۱۲۸ \\
 \underline{۱۲۶} \\
 ۲
 \end{array}
 \begin{array}{r}
 ۳۹ \\
 \hline
 ۲۰۴
 \end{array}
 \begin{array}{l}
 \text{حليك} \\
 \text{جارج قسته}
 \end{array}
 \end{array}$$

مقسومك سولدن ايكى صاح آبريلوب و آبريلان ۶۹ عدد
 ۳۹ مقسوم علهن ۲ وده وولديقتن خارج عله ۲ يزلوب
 ۲ كره ۳۹ ايدر ۶۸ ۶۹ دن چيلان ۱ لزلور ۱ عددك
 شاق ۳ رقى ايسدورك ۱۳ ده ۳۹ بون صر سكره
 ۱۳۹ چيليك صاح ۸ رقى ايسدورك ۱۳۸ ده ۳۹

مندی ۴ کر. وار ۴ کر. ۳۲ + ۱۳۹ ایمر ۱۳۸ ن چیتار ۲
 قور دیرک تقسیم ایدیلور و حاکم ۹۹۳۸ عدسک ۳۴
 عدسبه تقسیم حقال طرح قسم ۲۰۴ قالان ۲
 اولور

۳۶. — حارج قسم باریکلان ردک سبوك اولدی
 ائو ردک مقوم علیه االه حاصل صریک مقومدن سوك
 حقیقتدن اکلانیور حوقک و حاکم مذکور حاصل صری
 مقومدن طرح اولمیر. صکر. حارج قسم سوك ردق
 قورعاس قورقسدن طولان لك كوچك ردق قورور و و حاکم
 كوچك ردق قورقس اکلانق ایچون مذکور دقه مقوم
 علیك حاصل صری مقومدن طرح اولمیر. قالان ۲
 مقوم علیه مساوی و یا دها سوك اولور ایسه حارج قسمك
 كوچك اولدی اکلانیور) دها قالان ۲ مقوم علی
 ۳۶.۳.۲.۱. دقه دها حاری ایسه مقوم مقوم علی
 طیبی ۳۶.۳.۲.۱. دقه دها ریله حاری اولمیر. حاکم
 حارج قسم باریکلان ردك ۳۶.۳.۲.۱. دقه كوچك اولدی
 اکلانیور. الحاصل مقوم علیك حارج قسم قورقان دقه
 حاصل صری مقومدن طرح اولمیر. و طرح اولمیر. صکر.
 قالان قالان ۲ مقوم علیك كوچك اولور. حارج قسم
 قوریلدی ردك طومیر اولدی اکلانیور.

۳۷. — قسیمی میان ایتك ایچون مقوم علیه حارج

قىستە سىرت و خاسىل سىرتە تەقسىمىن ئالان باقى وارمىسە غلار،
 ايدىلا كىمە بولمىسى غىدە مەقسومە سىلوى لولورمىسە قىسم طومورى
 و سىلوى لولدىمى سالىمە ياكلىش لولدىمى لولمىلور

تقسیمه دائر سۆزلىرى

(۲۸) قىسم ۱۰۰ دىلور ؟	(۳۲) غولما غىدە دىكەر غىدە
(۲۹) اىكى غىدەك بىر بىرە قىسم	قىل مىم اندلور ؟
لولە قىل قىل كۆمىلور ؟	(۳۳) خىل قىمە لوللان بولمەك
(۳۰) اىكى غىدەك خىل قىمە قىل	بىسوك و بىسوكە بىسوكە
قىلە لولە سىلورى ؟	لولە قىل قىل سىلور ؟
(۳۱) بولما اىكى دىلور و غىدە لول	(۳۴) خىل قىمە لوللان بولمەك
بولما لوللان و غىدە قىل	بولمەك طومورى لولدىمى
قىسم لولمىلور ؟	قىل لوللان سىلور ؟
	(۳۵) قىسم قىل مىمە اندلور ؟

تقسیمه دائر سۆزلىرى

۲	۱۰ (۱۰۶)	۳۰	۱۰۵ (۱۰۵)
۵	۲۸۰ (۱۰۸)	۴۰	۱۲۶ (۱۰۷)
۶	۲۶۱۲ (۱۱۰)	۴۰	۱۰۸۱۲ (۱۰۹)
۸	۲۲۶۱۲ (۱۱۲)	۵۰	۸۰۹۲۰ (۱۱۱)
۹	۲۰۱۸۲۲ (۱۱۳)	۶۰	۸۰۹۲۰ (۱۱۳)
۲۲	۲۶۰ (۱۱۶)	۷۰	۹۶ (۱۱۵)
۱۲۰	۲۶۹ (۱۱۸)	۸۰	۲۲۸ (۱۱۷)
۸۱۶	۲۷۶۹ (۱۲۰)	۹۰	۱۸۰۲ (۱۱۹)
۷۱	۲۷۸۰۲ (۱۲۲)	۹۶	۲۲۸۹۸ (۱۲۱)

کسر

سی

اعتباری کسر

۲۸ - رڪ مسوی كوچك پاداریدن ر ویا رقابہ
عوماً و کسر و دستور

مثلاً ر لاءِ دنت مسوی پوچیه آیرلس و پوچیانیدن ری ویا
ایکسی ویا یوس المساک درند ری ویا درند ایکسی سی
پرسی ودرند یوس اولوق وکسر و

اگر ر ویا مسوی قسہ قسیم ایدلشی وری اولور ایسه
هر قسہ اولور و یا خود و خبر و دستور و رڪ اولور ری
تکرار اولور مسوی قسہ قسیم اولور ویا ویا اولور اولور
که اولور پی ۱۰۰ قسی حوی اولور ودرند و دستور و
ایسو ودرند و قسملرک وری تکرار اولور مسوی
قسہ قسیم ایدلشی اولور دوشیلور ایسه ویا اولور وری
رڪ ۱۰ که ۱۰۰ پی بیکه ری اولور ویا ویا ویا قسیم
اولور اولور بیکه و ویا بیکه و ویا ویا ویا ویا
بیلور ویا ویا آخر و دستور وهر مرتبه ری آلت طریقه کی
مرتبه ودرند اولور که بیوک اولور

رڪ اولور ویا کوچیلان مسوی حرکات وری رڪ اولور
و ودرند و بیکه ویا ویا آخر قسملرک ویا اولور

کسر. « کسر اعشاری » و نام عدد ایک کسر اعشاریہ مرکب
اولان عدد. دسی « عدد اعشاری » دیور ()

۱۵ — اعداد و کسور اب اعشاریہ تک تبدیل و تریسی

۳۶ — سویشل رعد اعشاریہ و واحد رکسر
اعشاریہ یازمق ایچون اولان عدد نام و اگر عدد نام پوی ایپ
رعدر یازمق بولک صاعه رور کول نویدقد صکره و ور کولک
صاعه اولده رلر، پورده رلر، بیکه رلر، والی آخر،
صرمیه یازمق اولان قسملرک یازمق رور صر نومور .

مثلا ۳۰۲ دانه راک « دانه پورده ر و ۲ دانه بیکه ردن
مرک اولان عدد اعشاری سول ۳۰۲،۰۵۲ یازمور ویه «
دانه لون بیکه ر ایک ۲ دانه ییلومده ردن مرک اولان
کسر اعشاری سوجیه ۰،۰۰۰۵۰۲ یازمور م

۴۰ — دالکس لولش اولان ر عدد اعشاری و یلومور
رکسر اعشاریہ لوقومق ایچون اولان ور کولک سولمک عدد
نام قسی لوقومور صکره صرمیه اولده ر و پورده ر و بیکه
ر والی آخر، چرؤلری کوسقون دقلر کندی مینساری
ایسارک لوقومور م مثلا ۱،۰۲۵ عدد اعشاری ۱ عدد نام
پورده ۲ بیکه « دیکرک لوقومور . ویه ۰،۰۰۲۵۰۰۰۰ کسر
اعشاری بیکه ۱ چور بیکه ۱ ییلومده ۱ دیکرک لوقومور .
هنگام اعداد اعشاری لوقومق ایچون دعالیزله اولان یسای
هنگام راسول ولزید .

تکامل — رعد اعشاری و بسود رکسر اعشاری اوقوس
 ایچون اولا عدد تام قسی اوقوس سکره اعشاری قسک
 تکملی رعد عدد تام کی سالفه هاب رفلک مینسک
 ایسه اوقوس

[illegible]

قاعدہ :- رجعت انصاری و برکتوں دہا سری نظر
ایک عدد آٹم کی ساعدہ ہاٹ رفٹ مہتممک اسید دہی
نوروز

مثلاً ۱۰۲۵ جند اعشاریسی یککه ۱۰۲۵ دیکه اوتومیلور
زیرا ایشو عدد اعشاری ۱ عدد تام ایله یککه ۲۵ دن علوت
اولوب حالیکه بر عدد تام ۱۰۰۰ داته یککه بر دیکه اولد یقین
۱ عدد تام ۱ کره ۱۰۰۰ یسی ۱۰۰۰ داته یککه بر حروفی
حالی اولوب سیکه ۱۰۰۰ ایله سیکه ۲۵ دی عدد سیکه ۱۰۲۵

سوالر

(۳۹) رعدو اصلرك ساتت	(۳۹) كمر اصلري نه دورل ؟
روپاندلارده مفرقوروسه	رعدو اصلري نه دورل ؟
لهي نه اولور ؟	رك لوده ري، جوزده ري،
رعدو اصلرك ساتتدن	سكه ري، لون ييكده ري،
روپو خا زنده سار لا در	جوز سكه ري، ملبوده
خورسه لهي نه اولور ؟	ري نه تكمه ؟
(۴۰) رعدو اصلرك وركول	(۳۹) سورخان رعدو اصلري
۳، ۲، ۱، نه ساهه ورا	ولسود وكر اصلري رله
سوله كورور خورسه نه اولور ؟	فعل يازدر ؟
رعدو اصلري نه ۱،	(۳۸) رله لزلش اولان رعدو
رله سورخك	اعتباري ويا سود وحتكر
ورا كوجك ايجون بيلور ؟	اعتباري فعل اولور ؟

اعتباري عدلرك تعداد و ترتيب دائر مثالر

اشاعيدنه كي اعتباري عدلرك رله يزلش مظلوم

- (۱۱۵) لوده سكر - جوزده لول ياش
- (۱۱۶) سكه آفكش ياش - ايجون سكه سكلان لول
- (۱۱۷) جوز ييكده ييك كمر ياش - ملبوده ياش
- (۱۱۸) ايكي عدد تام جوزده سكلان ياش - ياش اوج عدد تم ملبوده
- فعل ييك سكلان ياش
- (۱۱۹) ائكه شاپوز آفكش موز - جوزده اوجوز آفكش آلي
- (۱۲۰) ييك سكر ييك آلي قوت - لون ييكده ائكيز لول قوت ييك
- سوز سكر -

عددلر قیاس جمع ایتک ایچون شو یه ییلور .

میلیات	۳۰۴
	۶۷۸
	۰.۹۲۷
	۶۸۹
	۰.۰۸۷
	۰.۰۰۹
	<hr/>
۶۸۲۵۳	یکون

می سب

۴۴ — ایشو حیک میرانی نام عددلرک حسمه کی میران
کیندر . ورکولرک طومیری غولش غولش اوست طرفه کی
ورکولرک تلمای آکنده ولسه اولور)

اشاری عددلرک حسمه داتر سؤالر

(۴۱) اشاری عددلرک حسمه جمع || (۴۲) اشاری عددلرک حسمه
ادلور ؟ سؤال فصل اولور ؟

اشاری عددلرک حسمه داتر سؤالر

آشایه کی اشاری عددلرک حسمه مطلق داتر

(۱۳۱) ۱۶	(۱۳۲) ۶۷	(۱۳۳) ۲۹	(۱۳۴) ۳۰۹۴
۶۸۹	۰.۹۲۷	۰.۰۸۷	۰.۰۰۹
<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>
۰.۲۶۸	۰.۶۷۸	۰.۰۸۷	۰.۰۰۹

7,20 (17A)	7,20 (17B)	7,20 (17C)	7,20 (17D)
7,20	7,20	7,20	7,20
7,20	7,20	7,20	7,20
7,20	7,20	7,20	7,20
7,20	7,20	7,20	7,20

مفتاحی در علمای اسلامی

$$\begin{aligned} & 1,144 + 7 + 144 + 99 + 170 + 74(174) \\ & 1,744 + 2,97 + 2,14 + 17,74 + 2,77 + 99,1(144) \\ & 1,774 + 2,744 + 2,774 + 1,44 + 2,74(144) \end{aligned}$$

المستأجر عبد الله بن عبد الوارث بن مكي

برای هر سال در پنج مردس هستند و سکه لایوب اوبه برسه
دسم ووزله بره ساقم دور ودره پشود کی زاکه اوبه بره
دشده پشود کوله ودرده بره ساقم پشود ورس ویکه بره
شلده پشود خط دور وکلومرام پشود کی اوله سکه بره
هرام پشود یکی دهم ودرکی دوهک اوبه بره ساقم پشود دکه
ووزده بره ساقمرام پشود صدای ویکه بره ساقم پشود
خه دور *

(۱۸۳) ویکتور ۵۶,۳۰ فرانک ۲۵,۲۵ مله و ۵۵,۹ فرانک
۳۶,۵۶ مله و ۵۶,۲ فرانک ۱۵,۲۵ مله و ۵۵,۹ فرانک
کلاس ۵۵,۲ فرانک کل فرانک ۵۵,۲ فرانک
و یک فرانک مله فرانک ۵۵,۲ فرانک و یک فرانک مله
مله و یک فرانک

(۱۹۳۲) رینگه بازار ارمی کوی ۴۱۸۳,۷۰۰ تراں و سالی سکولی
۳۸۴۴,۶ تراں و چارشد کوی ۳۶۵۱,۸۰۰ ویشاپه

کلیه ۷۰۹۲۰۱۹ گزائی دجه کولک ۹۱۸,۷۰ گزائی دجه
 اوج کس کولک ۱۶۰۸,۹۰ گزائی ديار ساس ۲۱۲,۰
 گزائی آلتی اولورسه سون مختصه قدر آلتی اولور ؟
 (۱۵۵) بنی آبی چاقس اولان رجه رلی آت ۵۶,۰ وایکسی
 آت ۹,۶۰ وایکسی آت ۱۱,۶ ودر دلی آت
 ۱۶,۱۰ وایکسی آت ۱۹,۰۹ گزائی رگدرس اولورسه
 سون رگدرسی قدر اولور ؟

§ ۴ — اعشاری عددلرک طرحی

§ ۱ — قاجده — ایکی عدد اعشاری بی بریدن طرح
 اینک بجهن بی مرتبه دقلری بری آتسه اولحق اولورده
 کوجک عدد بیکک آت غریب (وحالده ورکولر بیکبیکری
 آتسه اولور) بوزک آت رجیک چیکلور سکره ورکوله
 قایمیل تام عددلر کی طرح ایملوب بولورکی ایکی ورکولک
 آت کک اولورده حاصل طرحه برورکول اولور اگر اوستده
 بیوک جمدده کی اعشاری مرتطری بی ورکولک حاصلده کی
 دقلرک عددی سکوچک جمدده لسته آر اولور ایسه
 اوجالده اعشاری مرتطری سغوی اولحق قدر بیوک عددک
 صلت سدرل قویقده سکره طرح ایملور .
 مثلا ۵۵,۶۳ عدددن ۸,۶۲۹ جدیدک طرحی شول ایملور

۵۵,۶۳۰	صلیات
۸,۶۲۹	
۴۷,۰۰۱	
۴۷,۰۰۱	بقی

۴۶ — اعشاری عددك طرحه دك ميان تام عددك طرحه دك ميان كسيدر - يسي پلي ايك كوچك عدد هموي بيوك عدد مساوي اوللندر

اعشاری عددك طرحه دائر سؤال

كسكن آز اولور ايه سن		(۱۴) اعشاری كسرك طرحی
طرح ايلور ؟		سن آيلور ؟
(۱۵) طرح سن ميان ايلور ؟		(۱۱) بيوك عددك اعشاری
		سرمهزي كوك عدد

اعشاری عددك طرحه دائر سالر

(۱۲) ۰,۲۲	(۱۱۶) ۰,۱۰۶	(۱۱۵) ۰,۱۸
<u>۱,۱۸۴۹</u>	<u>۱,۲۸</u>	<u>۱,۳۶۹</u>
۳۳۶,۰۰۰ ۳۳۶ (۱۵۰)	۱۶۳۱,۰۳۹ (۱۱۹)	۱,۳۰۰ (۱۱۸)
<u>۱,۹۵۲۶۰۰</u>	<u>۲۱۸,۱۳۳۰۰</u>	<u>۱,۲۸۹۱</u>

اشايفه دك طرحك پييلسي مطلقه

۱,۳۱۰۲ — ۰,۱۰۲ (۱۵۲)	۱,۱۰۲ — ۰,۲۲۹ (۱۵۱)
۱,۳۰۹۸ — ۰,۲۱۳ (۱۵۱)	۰,۱۲۰۲ — ۰,۶۲۸ (۱۵۳)

اعشاری عددك طرحه دائر مسكلك

(۱۵۵) برصاييه ۱۲,۰۰۰ حقه چوك لازم اولور كيموسيد ۱,۰۶۰ حقه چوك پوتلوهه كندر چوك آلسي لازمكور ؟

(۱۵۶) رخصت کی تقریبی سو طول ایکن ۱۰۶۲۴۴ کرام و وزن
ایک ۱۶۵.۱۳۰ کرام نوٹورسہ ایچہ کی سویت تقریبی
قدر نوٹور ؟
(۱۵۷) برآمدہ و لوٹن سو طول ۸. ۱۸ فرانک دعا و لندہ
نوٹورسہ ۶۲ فرانک نوٹورسہ دیسی و حالہ و لوٹن
قدر امش ؟

§ ۴ — اعتباری عددنک صریحی

۱۷۴ — قاعدہ — ایک عدد اعتباری برک صرب
ایچک ایچوں ورکوکہ بلعرق عدد نام کی صرب اوٹنکداسکرہ
حاصل صربک ساعدن صرب اوٹن اعتباری کی اعتباری
مرتبہای مجموعی عدد جاتہ آپرطوب ورکوکول نوٹور
اسکر صرب اوٹن عددن ری عدد نام ایہ سدرکوکہ
بلعرق عدد نام کی صرب اوٹن حاصل صربک ساعدن
عدد اعتباری کی اعتباری مرتبہای قدر مرتبہ آپرطوب،
مثلا ۳.۵۱ عددیک ۹ عدد ۳.۲۵ عددیک ۷.۸ عددیک
حاصل صربری اساعیدہ کوسقہیک و سقہ (ایپلور)

۳.۲۵	۳.۵۱	حلیات
۷.۸	۹	
۲۵۹۲	۳۱.۸۶	حاصل صرب
۲۲۶۸		
۲۸.۲۳۴		حاصل صرب

اختاری عدلک سریت داتر مسکار

(۱۶۲) مرقی ۴ فراتہ لولان وایک قناتک ۸,۶ مرقی

قاج فراتی لولان

(۱۶۳) وریاتک آمراتی ۵ مرام لولانی ساف ۱۲۲,۵ فراتک

آمراتی کند اولور

(۱۶۴) ۱۵,۵ مرقی چوتک مرقی ۱۸,۲۵ فراتک و ۳۶,۵

مرق وچتک مرقی ۲,۵ فراتک و ۲,۶۵ مرقی لولانی

مرق مرقی ۱۸,۶ فراتک صایلوپ حسدن ۲۶,۵ فراتی

کوز ادک جی قان آفری اولور

اختاری عدلک قسبی

۴۹ — ایک عدد اختاری وریب قسم ایچک ایچون

حاییکسک اختاری مرتطری مساوی قنون سکرو وریکوه

مقایق عدد نام کی قسم ایچیلور اگر وایکی عدد تماماً قسم

اولور ایبه خارج قسمت تماماً وریش اولور . واکر تماماً قسم

اولور ایبه خارج قسمت تقریبی اولور

برخی مثال ۵۲,۲ عدد اختاریسک ۵۲,۲ عدد اختاریسک

قسبی انالید کوسزایکی کی ییلور

$$\begin{array}{r}
 ۵۲,۲۰ \\
 ۵۲,۲۰ \overline{) ۵۲,۲۰} \\
 \underline{۵۲,۲۰} \\
 ۰
 \end{array}$$

حلیت
خرج قسمت

معلوم ایہ معلوم علیحدہ کی اعتباری مرتبہ کی معلوم
 اولیٰ سے معلوم کے ساتھ رخصت ہوئی ہو ایکسندہ دنی
 اعتباری مرتبہ کی ایک خط اولیٰ و رخصت ہوئی ہو
 معلوم قیمت دیکھ کر ۵۲۲۰ عددی ۴۳۵ عددی
 قسم اولیٰ و رخصت ۱۲ طرح قسمی ۵۲۲۰ عددی ۴۳۵
 عددی قسمی چھٹا طرح قسم اولیٰ
 ایکسندہ ۵۴۲ عددی ۴۳۵ عددی قسمی شری
 و رخصت

۵۴۲۰	۴۳۵	میلیت
۱۰۰۰	۱۲	حرج قسم
۲۰۰۰		

۵۴۲۰ عددی ۴۳۵ عددی قسم اولیٰ و رخصت ۱۲
 اولیٰ و رخصت ۲۰۰ و رخصت ۵۴۲۰ عددی ۴۳۵ ایہ
 طرح قسمی رخصت آر خط ایہ ۱۲ اولیٰ و رخصت

۵۰ — رخصت اعتباری رخصت نام ایہ قسم ایک
 ایہ معلوم رخصت نام کی سی و رخصت و رخصت قسم
 اولیٰ و رخصت رخصت نام کی معلوم کی اعتباری
 مرتبہ کی خط آر خط اگر قسم علیہ و رخصت
 و رخصت طرح قسم معلوم نام مرتبہ اعتباری رخصت
 آر خط ایہ رخصت و رخصت ۲۰

رقمی شد ۳۶۸۶ عدد اعشاریہ ۶ عددی تقیمی
اشاعہ کو سزا دینی کی پایلو

$$\begin{array}{r|l} 3686 & 9 \\ \hline 48 & 3.54 \\ 36 & \end{array}$$

حاصل
خرج قسمت

اولا ۳۶۸۶ عددی ۶ عددی تقیمی اولیٰ حاصل اولیٰ
۳۵۴ خارج قسمت حاصل ایک حلقہ آخری ورنہ ۳۵۴
عدد ۳۶۸۶ عدد اعشاریہ ۶ عددی تقیمی
پچھلی خارج قسمتی اولیٰ اولیٰ
۳۶۹۳ مثال ۳۶۹۳ اعشاریہ ۶ عددی تقیمی
کو سزا دینی کی پایلو

$$\begin{array}{r|l} 3693 & 9 \\ \hline 49 & 3.54 \\ 43 & \end{array}$$

حاصل
خرج قسمت

اولیٰ ۳۶۹۳ عددی ۶ عددی تقیمی اولیٰ حاصل
۳۵۴ خارج قسمت حاصل ایک حلقہ آخری ورنہ ۳۵۴
عدد ۳۶۹۳ عدد اعشاریہ ۶ عددی تقیمی
پچھلی خارج قسمتی اولیٰ اولیٰ

۵۱. — مرسوم رعد كم اولادىيى، وقت، مرسوم عليه
وئان اعشارى مرسىلىرى قىم مرسومك ماعن سىر قىرور
ازىركى، مەرقىكىكى رعد اعشارىنىڭ قىممىد اولادىيى سىكى

قسم ايدىلور ۱ س

۵۲. — اعشارى رعدلار قىممىدىكى مىزان كم رعدلار
قىممىدىكى مىزان كىدىيى مرسوم عليه خراج قىممىتى، مىزان
وحاصل مىزان قىممىدىن قالان مىزان خاۋىر اولىدىغىدى وئان مىزان رعد
مرسوم مىزان اولىق لازىم كلور ۱

اعشارى رعدلار قىممىد مىزان مىزان

۱۹) كىكى رعد اعشارى مىزان	مىزان قىممىد اولادىيى
قسم ايدىلور ۱	خرىج قىممىد مىزان
مىزان قىممىد اولادىيى مىزان	اولور ۱
خرىج قىممىد مىزان	۵۱) رعد كم رعد اعشارى
اولور ۱	مىزان قىممىد اولادىيى
۵۰) رعد اعشارى رعد مىزان	۵۲) اعشارى رعدلار قىممىد
مىزان قىممىد اولادىيى	كىكى مىزان مىزان

اعشارى رعدلار قىممىد مىزان مىزان

۱۷۰) ۲۲۹,۶	۶,۸	۱۷۱) ۲۲۹,۶	۶,۸
۱۷۲) ۲۶۱,۸	۶,۸	۱۷۳) ۲۶۱,۸	۶,۸
۱۷۴) ۲۶۱,۸	۶,۸	۱۷۵) ۲۶۱,۸	۶,۸
۱۷۶) ۲۶۱,۸	۶,۸	۱۷۷) ۲۶۱,۸	۶,۸
۱۷۸) ۲۶۱,۸	۶,۸	۱۷۹) ۲۶۱,۸	۶,۸
۱۸۰) ۲۶۱,۸	۶,۸	۱۸۱) ۲۶۱,۸	۶,۸

اعدادی عددی تفسیر خاتمه

- (۱۸۲) حرمی ۶۸۸ تراش اولان ایله قاضی ۵ ۶۶ تراش
 قاج مراد ایله قاش آله یلور ؟
 (۱۸۳) برنجار جری ۱۰۰ تراش ۶۶ ساقی آتوب انکسی مرادی
 ساقه هسین ۱۵ تراش غوامن ایچون بل قالان دیکر ۱۰
 سامبدن جری قاج تراش سامنی لارمکوز ؟
 (۱۸۴) برزایک آمرانی ۵ مراد اولورسه آمرانی ۶۶۶۰ مراد
 اولان یاز قاج تراش اولور ؟

طی کسر

۱۵ — صریح و تمسک و رفیق

- ۵۳ — رک حرکی عددده مسای صملردن بر و
 رواج قسه و کسر طی و دیور
 و کسر طی بری دیگرینک آله بارلش و ایلدی دیور بر جیریکه
 آریلش ایکی عددده کوسز یلورکه یولردن اوسه یاریلان عدد
 «صورت» و آله یاریلا «مخرج» و ایکیه برین کسرک «حدلی»
 درلر شوجته طی کسرله ایکی حدلی کسرلر دسی دیور
 «مخرج رک قاج مسای قسه قسم اولندیقی و صورت و کسرلردن
 خدیگ (کسی کوسوز)»
 ۵۴ — رک و کسر طی اولا هرچی و سکر «د»
 قورینک قلازمیه صورتی سولکدرک اولورور یا خود اولا

سورتن و سكره • قسيم • سورينك • علاوسيه • عرسى قرانت
لوتور • مثلا رعدى ساي ۸ قسه طيم اولوب بوملوي
قىلارن • داقى آكش ايه • شكند كوسلارنك سكره
ش باجود ش قسيم سكر دلو لوتور م

۵۵. — سولخان و كسر طغلي يارس ايجون اولان
سورن واقى رحركى جيلكده سكره آلتد عرسى بارلور
موردند اون سده يدي باجود دى قسيم اون ش كسرى
طردند بارلور)

۵۶. — عرحلرى و رويك عى مى پساوى اولان
ايكى كسر طيدن سورتن بيوك اولان دىكرن بيوكند مثلا
كسر • كسريك عرحلرى ساي اولوب ققط • عدى
۳ دن بيوك اولادىدن • كسرى • كسرين بيوك اولور م

۵۷. — سورتنلى ساي اولان ايكى كسرين عرسى
كوك اولان دىكرن سوكند مثلا • كسرى • كسرين
بيوكند چوكه رك يدي رى مى • كسرى طقورد و ردى
مى • كسرين بيوك اولادىدن رك • كسرى • پارچسندن
بيوك اولور)

۵۸. — و كسر سورتن ايله عرج يسندي خراج
قسنى دى كوستوب كسرك سورتن چرچندن كويك اولادى
حليه قسنى واحسندن مى ردى كويك قسنى حيله م

اولان کیره د کیر مرده و باخود د کیر بیضا و سوزنی
هر حلقه یو اولان کیره دسی قینی واحد دن یو اولان
عدد نام ایله قارینقی وئدیلدن د کیر مرگ د سوز
مثلا : کیر بیضا و کیر مرگند

سوزنی هرجه مساوی اولان کیرک قینی واحد وهرسی
واحد اولان کیرک قینی دسی اشو کیرک سوزنه مساودر
مثلا : $1 = 1$ و $2 = 2$ اولور

۵۹ ده - ایکی عدد تک بررله قسبده بقی قایی
حاجه خارج قستی تاملیق ایچون وئان خارج قسبه قسبیدن
لالان بقی سوزن و مقسوم علیه عرح اولی اولور د کیر علاوه
اولور مثلا ۳۷ عددیک A ایله قسبده

$$\begin{array}{r} 37 \overline{) A} \\ \underline{A} \end{array}$$

حارج قست بدن آر حای ایله اولون خارج قست صبی
وئقی ایچون شومولان د حارج قسسته لالان د باقیسک A
ایله قسبی دسی علاوه اولمقی لارمکلیکده بده $(1 + 1)$
اولور حای حایاتده اکثران ایله اختلافی ترک ایدرک $(1 + 1)$
شکله بلرلانی کیرله (عدد نام مع العکس) باشور (عدد
مکسر) سوز

۶۰. — رعد نام مع الكبر كبر مرك حيث و برك
عكس اولهرك برك مرك رعد نام مع الكبر حاك نوحيلور
رعد نام مع الكبرى كبر مرك حيث نوحيلور (سطح)
ايك انجون رعد نام كبرك عرجيه صوب و حاصل صوب
كبرك صوبيه مع اولسوب و هوم كبرك اولكي عرجيه
صوب و بركور مثلا $11 = \frac{11}{1} = \frac{11}{1}$ اولور)
بالعكس ركر مركى رعد مكر حيث نوحيلور صوب
عرج اولديه قسم اولوب خارج قسمت رعد نام نوحيلور
و قسم عليه عرج اولور مثلا $11 = \frac{11}{1}$ اولور)

س كبرك و جد عرجلر

۶۱. — رطل كبرلر نوح عرج ايك و كبرلر
قسمه عى يى مسائل اولق و عرجلر مساوى اولق
اولور. دكر كبرلر اولق ديكور
كبرلر و جد عرجلر اول و كبرك صوبيه عرجى عن
رعد ايك صوب و اقسام اولق قيتك و كبرلر
لا رعد حقيقه ركر كبرك صوبيك رعد ايك صوب
قيتى صوب اولديكى رعد كره صوب و عرجك صوب
دسى ايته صوب ايتهيك رعد كره كوپلور حالوكه صوبك
عرجك صوب اولديكى رعد عى اولور ايته كبرك قيتك
پولوب كوپلور عى عرجيه اولايقلد كبرك قيتى

دکتهامش اولور . کسک سورتیه هر حرك بر عدد ايله قيبه
كجه سورتك قيبه كسك ييتي كوجيلور و هر حرك قيبه
دسي يولور لقط سورتك هر حرك تقسيم اولد ييتي عدد يي
اييه كسك بشتك كوجيلور يولسي يي دانده و كاستدن
يا ييتي دكتهامش اولور)

۶۲. — ايكي كسري توحيد هر حرك ايتك ايجون هر حرك
ايكي حدي ديكسك هر حرك يي رعي كسك سورت و هر حرك
ايكس كسك هر حرك و ايكي كسك سورت و هر حرك
ولعي كسك هر حرك سورت اولور)

مثلاً ۱ و ۱ كسك لريك هر حرك يي توحيد ايتك ايجون رعي
كسك ايكي حدي ۵ و ايكي كسك ايكي حدي ۳ ايله سورت
اولدده اولكي كسك، مثال و هر حرك يي سورت اولان
۱ و ۱ كسك لريك حاصل اولور

۶۳. — ايكي دانده كسك لريك توحيد هر حرك ايتك ايجون
هر حرك ايكي حدي ديكسك هر حرك يي حاصل سورت
سورت اولور .)

مثلاً ۱، ۱، ۱، ۱ كسك لريك توحيد هر حرك ايتك ايجون
هر حرك ايكي حدي سورت ۹۰، ۹۰، ۹۰، ۹۰ ايله سورت
اولدده ۱، ۱، ۱، ۱ كسك لريك اولور .

(۵۹) گمر بسط کدر؟ گمر مرکب کدر؟	(۵۳) گمر طوی کدر؟
(۶۰) انکی عدد نام بسط کمر خرج قسب صحیح حاصل توجه؟	(۵۴) در کمر طوی حاصل کوسر کدر؟
(۶۱) عدد نام مع الکسر ۵۵ در ۱ عدد نام مع الکسر گمر مرکب در کمر مرکب عدد نام مع الکسر، حاصل مخرج اول شود؟	(۵۵) طرح ۵ بی و سورت بی کمر شود؟
(۶۲) کمر لک توجید مخرج طوی ۵ و ۵ کمر ۱ انکی و ۵ و ۵ کمر لک توجید مخرج طوی حاصل اول شود؟	(۵۶) در کمر طوی حاصل اول شود و حاصل ثان شود؟
	(۵۷) مخرج طوی مساوی و مخرج طوی مختلف انکی و ۵ و ۵ و ۵ کمر لک انکی بی و کسر؟
	(۵۸) مخرج طوی مساوی و مخرج طوی مختلف انکی و ۵ و ۵ و ۵ کمر لک انکی کسر بی توجید؟

کمر لک توجید مخرج طوی به دائر مثال

اشکال کمر لک توجید مخرج طوی معلوم شد

(۱۸۶) ۲, ۴	(۱۸۴) ۱, ۴
(۱۸۸) ۳, ۴, ۲	(۱۸۷) ۱, ۴, ۲
(۱۹۰) ۲, ۴, ۳, ۴	(۱۸۹) ۱, ۴, ۲, ۳
(۱۹۲) ۳, ۴, ۲, ۳, ۴	(۱۹۱) ۱, ۴, ۲, ۳, ۴

وېلان چې کسر لک عدد نامرک جمع اېډيلور پلور عدد نام
مع الکېر لک يسط اولتورق کسر مرک چېته نوختد لکړه
کسر لک حې کي جمع اولتورق سغه فقط ووجه عدد
بلک اولون اولور

طې کسر لک حې داتر سؤال

(۱۹۳) هر طې مساوی اولان		(۱۹۳) عدد نام مع الکسر لک حې
د هر طې مساوی اولان		لعل اولور
کسر لک + وجه جمع		
اولور		

طې کسر لک حې داتر سؤال

اشاعده کي کسر لک حې مطلوب

(۱۹۴) $\frac{1}{2} + \frac{1}{2}$	(۱۹۵) $\frac{1}{2} + \frac{1}{2} + \frac{1}{2}$
(۱۹۶) $\frac{1}{2} + \frac{1}{2} + \frac{1}{2}$	(۱۹۷) $\frac{1}{2} + \frac{1}{2} + \frac{1}{2} + \frac{1}{2}$
(۱۹۸) $\frac{1}{2} + \frac{1}{2} + \frac{1}{2} + \frac{1}{2}$	(۱۹۹) $\frac{1}{2} + \frac{1}{2} + \frac{1}{2} + \frac{1}{2} + \frac{1}{2}$
(۲۰۰) $\frac{1}{2} + \frac{1}{2} + \frac{1}{2} + \frac{1}{2} + \frac{1}{2}$	

۳ - طې کسر لک طر حې

۶۶ - یو کسری دیگر وکسرون طرحت اېنک اېډيلور
اگر کسر لک هر طې مساوی ايسه کوچک سورت سورت
سورت سورت طرحت اولون اولان د کسر لک اولان هر طون سورت

خرج وریزور۔ واسکر طرح اولیٰ کیرک هرخری
 مسوی نکه اولیٰ هرخری مسوی قلوب مکر۔ هرخری
 مسوی اولان کیرک طرحی کی طرح اندوز

رنجی مثال ۱۲ کیردن ۱۲ کیری طرح ایک انجون هرخری
 مسوی اولیٰ حیدر کوچک سودن سوگدن طرح اولیٰ
 اولان ۱۳ نایب ورسک عی اولان هرخری ری خرج
 وریزور ۱۲ اولیٰ شوحاصل طرح اولان کیرک دلد ۶۶
 قیتی دکتیکیری جورده غری ۱۳ ۱۲ تقسیم اولیٰ بیلک
 تقسیم حاصل طرح مطلوب دها قیسه اولیٰ ۱۲ اولیٰ

وکیری شورده قیتی دکتیکیری دها کوچک حیدر
 ایک کوسرک د احصاء دسور

ایکی مثال ۱ کیردن ۱ کیری طرح ایک انجون اولیٰ
 هرخری مسوی قلوب مکر۔ طرح ایک دلد ۱۲ — ۱۲ —
 ۱۲ — ۱۲ — ۱۲ اولیٰ

۶۷ — ایک دلد ۱۲ کیرک وریزور طرحی انجون
 بیوک دلد ۱۲ کیردن کوچک دلد ۱۲ کیری طرح
 اولیٰ دلد ۱۲ دس کوچک بیوکدن طرح اولیٰ
 کوچک دلد ۱۲ کیری بیوک دلد ۱۲ کیردن بیوک ایب
 ایک دلد ۱۲ وریزور واحد دلد ۱۲ دلد ۱۲ اولیٰ
 واحد کیری مس اولیٰ دلد ۱۲ کی عمل اولیٰ

صورت پر ریل صرب لولہوں کی صورت و عرض یکساں کر کے
صرب اینڈرک عرج ویلور)

$$\text{مثلاً } R = \frac{125}{250} = \frac{1}{2} \times 1 \text{ لولہ}$$

۶۹۔ — رگسری رخند نام ایک باصود رخند پانی
رگسری ایک صرب ایک ایچون عدد نام کسک صورتیہ صرب
لولہوں حاصل صرب کسک عرجہ صورت ویلور باصود
کسک عرجی تک ایہ عدد نام ایک قسیم لولہوں خارج نسبت
کسک صورتیہ عرج ویلور و دھکرہ اگر یکجہ عدد
قسط وار ایہ آریلور)

$$\text{مثلاً } 1 \times \frac{1}{2} = \frac{125}{250} = \frac{1}{2} = \frac{1}{2}$$

$$\text{و } 1 \times \frac{1}{2} = \frac{125}{250} = \frac{1}{2} = \frac{1}{2}$$

$$\text{و } 2 \times \frac{1}{2} = \frac{125}{250} = \frac{1}{2} = \frac{1}{2}$$

۷۰۔ — ایک عدد نام مع الگسری ریل صرب ایک
ایچون لولہ وسط لولہوں ہی کسک مرکب جیسے نمونہ سکے
کسک بیٹرک سری کی صرب لولہوں)

$$\text{مثلاً } 2 \times \frac{1}{2} = \frac{125}{250} = \frac{1}{2} = \frac{1}{2} \text{ لولہ}$$

۷۱۔ — سلی قسط آریلر رگسری ریل و دھکرہ
ایہ رگسری کسک بیٹرک)

مثلاً (۴) دك (۳) دى كىرك كىرىش عبارت اولور
 تركىرك كىرى يولىق ائهيون صورتلر برىك^۱ صرت^۲ لوتون
 لئون حاصل صرت عمرىرك حاصل صرت صورت ورتور .
 مثلاً (۴) دك (۳) دك (۲) دك (۱) دى $\frac{123456}{789012} = \frac{2}{3}$ اولور .

۴. ملدى كىركلر صرت دائر سؤال

(۷۶) تركىركلر كىركلر صل	(۷۸) اكي عدد تم مع الكىرك
طرب لوتور ؟	ورك صل صرت لوتور ؟
(۷۷) تركىرك عدد تم لك ورتور	(۷۹) كىرك كىرى ورتوركىرك ؟
عدد تم تركىرك ورتور	كىرك كىرى صل لوتور ؟
صرت لوتور ؟	

ملدى كىركلر صرت دائر مثال

اشايدىكى صرتلر كىركلرلى مطلقدر

(۲۱۳) $\frac{1}{2} \times \frac{3}{4}$	(۲۱۴) $\frac{1}{3} \times \frac{4}{5}$	(۲۱۵) $\frac{1}{4} \times \frac{5}{6}$
(۲۱۶) $\frac{1}{5} \times \frac{6}{7}$	(۲۱۷) $\frac{1}{6} \times \frac{7}{8}$	(۲۱۸) $\frac{1}{7} \times \frac{8}{9}$
(۲۱۹) $\frac{1}{8} \times \frac{9}{10}$	(۲۲۰) $\frac{1}{9} \times \frac{10}{11}$	(۲۲۱) $\frac{1}{10} \times \frac{11}{12}$
(۲۲۲) $\frac{1}{11} \times \frac{12}{13}$	(۲۲۳) $\frac{1}{12} \times \frac{13}{14}$	(۲۲۴) $\frac{1}{13} \times \frac{14}{15}$
(۲۲۵) $\frac{1}{14} \times \frac{15}{16}$	(۲۲۶) $\frac{1}{15} \times \frac{16}{17}$	(۲۲۷) $\frac{1}{16} \times \frac{17}{18}$
(۲۲۸) $\frac{1}{17} \times \frac{18}{19}$	(۲۲۹) $\frac{1}{18} \times \frac{19}{20}$	(۲۳۰) $\frac{1}{19} \times \frac{20}{21}$
(۲۳۱) $\frac{1}{20} \times \frac{21}{22}$	(۲۳۲) $\frac{1}{21} \times \frac{22}{23}$	(۲۳۳) $\frac{1}{22} \times \frac{23}{24}$
(۲۳۴) $\frac{1}{23} \times \frac{24}{25}$	(۲۳۵) $\frac{1}{24} \times \frac{25}{26}$	(۲۳۶) $\frac{1}{25} \times \frac{26}{27}$
(۲۳۷) $\frac{1}{26} \times \frac{27}{28}$	(۲۳۸) $\frac{1}{27} \times \frac{28}{29}$	(۲۳۹) $\frac{1}{28} \times \frac{29}{30}$

$$\text{مثلاً } ۱ \frac{1}{2} = ۲ + \frac{1}{2} = ۲ \times ۱ = \frac{2}{1} = \frac{1}{\frac{1}{2}} \text{ اولود.}$$

رعد نام مع الكسرى وكسره والى كسرى رعد نام مع الكسره تقسم ايتك باحد رعد نام مع الكسرى رعد نام والى كسرى رعد نام رعد نام مع الكسره تقسم ايتك بالبحر رعد نام مع الكسرى رعد نام اولدقدسكه كسرى ببطرك باحد ركسرك رعد نام ال و رعد نامك كسرى ال تقسب كى تقسم اولود

$$\text{مثلاً } ۱ \frac{1}{11} = \frac{1}{11} = \frac{1}{11} \times ۱ = \frac{1}{11} = \frac{1}{11} \text{ و } \frac{1}{11} = ۰ \frac{1}{11} = ۰ \frac{1}{11}$$

$$۱ \frac{1}{۱۱} = ۱ + \frac{1}{۱۱} = ۱ \times ۱ = ۱ + \frac{1}{۱۱} = ۱ \frac{1}{۱۱} \text{ اولود.}$$

تقسيم دائر شويكى مذكوره مخرج عليك كسرى اولسى جائد خارج قسمك مقسوم عليها برك اولدى كوريلور

مذى كسرك تقسيم دائر سؤال

(۸۳) ايتكى رعد نام مع الكسرك رعد كسرى اولد اولود؟	(۸۰) ركسرك دكر ركسرك ال بوجه قسم اولود؟
(۸۴) رعد نام مع الكسرى كسرى والى كسرى قسم ال باحد رعد نام مع الكسرى رعد نام والى كسرى تقسم ايتك كسرى اولود؟	(۸۱) ركسرك رعد نام ال كسرى قسم اولود؟
	(۸۲) رعد نامك ركسرك ال تقسب كسرى كسرى اولود؟

۱۰۰۰۰ گریسی سپر الی و لیجیدن مرکب اولان $\frac{37}{100}$ و $\frac{128}{100}$
و $\frac{3}{100}$ کسر طریقی ۳.۷ و ۱.۲۸ و ۳ و عدد اعشاری
طرزده کوسرطور

۷۸. — و کسر طریقی کسر اعشاری به تحویل ایتک
ایچون سوریک عامه قاج اعشاری حتمی استیلور ایسه
اولاندر صر عودد انکسره صرح اولدییه تقیم اولوب طرح
قستک صاعدن اولاندر اعشاری مرتبهسی آریلور احکمر
هم تماماً اده مرتبه کسر طریقی اعشاری اولوق قیمتی
۱، ۲، ۳، ۰۰۰ اعشاری مرتبهسی آتدییه کوره ۱،
و ۰.۰۱ و ۰.۰۰۱ و ۰۰۰ و عرب خط الی اولوش اولور
ملا ۱ کسر طریقی ۰.۰۰۱ مقدارده قریب خط الی کسر
اعشاری به تحویل ایتک ایچون (

۴۰۰۰	۷	میلی
۵۰	۰.۵۷۹	
۱۰		
۳		

۱. عیدسک صاعه لوح صر قویلوب حاصل اولان ۴۰۰۰
عددی ۷ الی ختم اولوب اولان ۵۷۹ طرح قستک
صاعدن اختاراً لوح سه آریلورده ۰.۵۷۹ فکتر اعشاری
۰.۰۰۱ مقدارده قریب خط الی ۱ کسر طریقی قیمتی اولوق
اولور اگر ۳ کسر طریقی اعشاری به تحویل استیلورده تماماً
۴ = ۷۰۰ اولور انکسره عملیاده سوریک صاعه لوح
یوی صر لورمین ردیالکر و صر قویوب طرح الی

(۱) طول سطح = حجم اولچواری

(۲) قاتل اولچواری

(۳) بیست اولچواری

(۴) دمان اولچواری

۸۱. — اسکیدن اولچولار هیچ راساسه داخل اولمیرق
هرملت ییسه وحی عین رولا شک شهرلده نشقه ییسه
ایدیلسیده بوقده کورخان مشکلا بوردیسه بولرک ترکیه
شده بورد فرالیده قوللاسلان دیره = اصولی قول اولمش
دوامهوک خاک ساخاده وحی قولی قرار آت آتیشدر

§ ۱ — طول اولچواری

۸۲. — طول سی اوردولق ایچون واحد هاسی سی اولچو
فراسرحه دیره = دسلان = تکی آرشون = اولوب بوده
اوردده وئدهسر کره اوسک صب القاریک درده بوسک
اون سلون حرؤمن رهدر

۸۳. — آرسون سی (دیره) لک بیوک وکوحک قسملری

(۱) آرسون (مزه) = دیرسج = (برمدامله)

(۱) آرشون (مزه) = برسل = (برکلر مزه)

(۱) آرشون (مزه) = اون بوی = (برهکشمزه)

(۱) آرشون (مزه) = روی = (برهقامزه)

آرشون (مزه) = واحد هاسی

(۱) آرسون (مزه) = (۱) کراء = (۱) دسپزه

(۱) کراء (دسپزه) = (۱) رمن = (۱) سامسره

(۱) رمن (سامسره) = (۱) جط = (۱) سلپزه

(۱) جط (سلپزه) = (۱) قاتل = (۱) دسویلیزه

میرا مڻه وکيلوتڻه بيروڪ مڻاھلري مثالا رڻسڙڪ وڻڪريٻ اولان
سلسلي کوسڙمڪ اڳيون ٿوللا ميلور .

۸۴ . — اسڪي طول اڳيلورسڪ واحد قياسي
مڻڪٽمڙد دراج مڻاري چارو آرشون * اڻار * اولي
اوڙد اڳچ درلودر .

ر دراج مڻاري = ۲۱ پڙق = ۲۲۵ مڙو .

(۱) پڙق = ۱۲ خط

(۱) خط = ۱۲ خط

(۱) خط = ۱۲ پڙق

پڙقو آرشون = ۸ رڇ = ۶۵ مڙو

(۱) رڇ = ۲ ڪڙو

اڻار = ۸ رڇ = ۶۵ مڙو

(۱) رڇ = ۲ ڪڙو

مڙو = ۱,۳۱۹ دراج مڻاري

مڙو = ۱,۱۲ چارو آرشون

مڙو = ۱,۴۲۵ اڻار

۸۵ . — سطھري اولجڪ اڳيون واحد قياسي سطھري

رد آرشون پڻي (مڙو) اولان رڙ وڙمڇ ، وڇمڇل اڳيون

دسي سطھري رد آرشون پڻي (مڙو) اولان رڙ وڙمڇ ، دراج

رڙمڇمڙو مڻڪه لڙا لڙو ، لڙو ، وڙمڇ وڙمڇ ، اولجڪ ، دڻمڻڪ

پوڇمڇ وڇمڇ وڇمڇ اولان رڙمڇ مڻڪه مڻڪه مڻڪه

وڇمڇ وڇمڇ مڻڪه مڻڪه وڇمڇ وڇمڇ وڇمڇ وڇمڇ وڇمڇ

اڳيون واحد قياسي اولي وڇمڇ آرشون مڻڪه دسي وڇمڇ

دڻمڻڪ وڇمڇ قوم اولجڪ اڳيون ٿوللا مڻڪه وڇمڇ

§ ۲ — غلب اولچولاری

۸۶۰. — اسانک غلبلری سی آغلبلری سیی ییچون
 و واحد قیاس فراسیرجه و مرام و دهلای و کی درهم و اولوب
 بوده راند دوت دوسه حرارده یسی بورتک اوزسک دوت دوسه
 بوخاروسده بوزامسره مکنی معطر (لیمکن سکلش) سوزک
 هواسر بوردکی ورسن علوبدر

۸۷. — (مرام) درمک سول وکوحک قسملری

دینامرام = ۱ مرام = ۱ کی درهم
 هکتهمرام = ۱ مرام = ۱ کی درهم
 کلوگرام = ۱ مرام = ۱ کی درهم = ۱ کی لوبه
 مدینامرام = ۱ مرام = ۱ کی درهم = ۱ کی لوبه = ۱ کی طبله
 کتال = ۱ کلوگرام = ۱ کی لوبه = ۱ طبله = ۱ کی معطر
 طوبله = ۱ کلوگرام = ۱ کی لوبه = ۱ معطر = ۱ کی سکی
 مرام = ۱ کی درهم = واحد ماس

دیسمرام = دت = ۱۰ مرام (درهم)

ساتمرام = صدای = ۱۰۰ مرام (درهم)

ملمرام = مده = ۱۰۰۰ مرام (درهم)

۸۸. — عاتک ساحلمده دوللاییلای اسکی وریز

راسکی لوبه = ۱ درهم = ۱,۲۲۹۶۵۰ کی لوبه

راسکی لوبه = ۲۲۹۶۵۰۲ اسکی لوبه

راسکی درهم = ۱ دت = ۲,۲۹۶۶۵۰ مرام (کی درهم)

بر دت = ۱ مرام

برمرام = ۱ صدای

ہر ایک قطر = ۱۱ لکھ = ۱,۱۱۱,۱۱۱ کی قطر
 ہر ایک قطر = ۱,۱۱۱,۱۱۱ کی قطر
 ہر ایک کی = ۱ قطر = ۲۲۰۲۹۸ کی چکی
 ہر ایک کی = ۱,۱۲۸,۲۲۲ کی چکی

لکھ و مددگار ایہ حبیب شیلری طارنقی ایچون (نارنگ)
 و آخر شیلری طارنقی ایچون قطار و چکی کی آثار و پبلشمنٹ

§ ۳ - بہت اولجوری بی کے کار

۸۹۔ — رشپنگ قسٹی آکسون و کوش وائر بطور
 مددگار و پبلشمنٹ کے ، دیپلان شپنگ مطابق ایڈیٹر کے بین
 لائبر

۹۰۔ — فرانسیسہ لب ایچون واحد لباس و فراقی ،
 دیپلان کے لولوب ورنہ (۵) عوام و رسد و سپر ، خالص کوش
 ایہ ۱۶۵ ، ہرقون مرکندو ، ہار سرتک ورنہ ایچون
 کلرینڈر بطور

فرانک لودہ ریبہ ، دسم ، وچوڑہ ریبہ ، ساتیم ، دیپلوب وسم
 ایہ ساتیم چوچمن ویلورڈر آکون سکالر لودہ طفروری خالص
 آکون ورنہ ہری ہرقون مرک لولوب شہن لون ، پکرمی ،
 لکی ، پور ، فرانسیس لولوب لودہ شہن لولوب آکون کے
 ورنہ ، ورنہ پکرمی فرانسیس لولوب کے ، ورنہ لولوب ، ورنہ

